

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่
Modern Academic Development and Promotion Journal (MADPIADP) Vol.2 No.2 March - April 2024

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการตึกเคอาร์เคที

เลขที่ 1 ม.12 ต.เหลดต่งคำ อ.โพธิ์ชัย จ.หนองคาย 43120 ประเทศไทย

DRKET Institute of Academic Development and Promotion

1 M.12, Lachangkhom Sub-district, Phonphissai District,

Nong Khai Province, 43120, Thailand, Tel.: +96610186156

ISSN: 2822-1095 (Online)

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่
Modern Academic Development and Promotion Journal (MADPIADP)

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 มีนาคม - เมษายน 2567
Vol:2 No:2 March - April 2024

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Center

DataCite
FIND, ACCESS, AND REUSE DATA

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

Modern Academic Development and Promotion Journal

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (มีนาคม - เมษายน 2567)

Vol 2 No.2 (March - April 2024)

ISSN : 2822-1095 (Online)

_ * ***** _

📖 วัตถุประสงค์

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ บทความหนังสือ แก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษาทุกระดับ และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม – สิงหาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน – ตุลาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เจ้าของ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการดีออกเตอร์เกซ เลขที่ 1 หมู่ที่ 12 ตำบลเหล่าต่างคำ

อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย 43120 โทร 061-0186156, 082-9356452

E-mail : journalacademicpromotion@gmail.com

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

E-mail: zumsa_17@hotmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9833-4759>

Google Scholar: <https://scholar.google.com/citations?user=Ex2SJ-8AAAAJ&hl=th>

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษภา ผาทอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ศาสตราจารย์ ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. ชีรภัทร์ เสรีรังสรรค์

มหาวิทยาลัยรังสิต

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ธโสธร ตูทองคำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ปิ่นตบแต่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินิจ ผาเจริญ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดำเนิน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พระมหาจันทงค์ ผมไผ่, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูกาญจนาภรณ์ ปุณัณรัมย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรียงดาว ทวะชาติ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีเสด็จ กองแกน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

พระนัสชนะ ส่างช้าง, ดร.

นักวิชาการอิสระ

พระมหาฐิติวัตร หมั่นกิจ, ดร.

นักวิชาการอิสระ

พระครูสุทธิเมธาวัฒน์, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

 ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

วรรณภา บุปผาโสภา

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการดีออกเตอร์เกซ

 ฝ่ายประสานงานและจัดการ

วรรณภา บุปผาโสภา

โทร.061-0186156, Line ID: Ketsada11

e-mail: ketsada.iadp@gmail.com

 ฝ่ายกฎหมาย

นายชัยวิทย์ ฤทธิพิชัยวัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

 พิสูจน์อักษร

สมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

 ออกแบบปก

นายสุริยาทิศ โพธิ์ประสิทธิ์

นักวิชาการอิสระ

จัดรูปเล่ม

นายสมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

พิมพ์ที่

ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี 13180 โทรศัพท์ 0 2529 0574 7, 0 2909 1633 www.vru.ac.th

บทบรรณาธิการ

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ เป็นฉบับที่ 2 ประจำปีพุทธศักราช 2567 มีจำนวนบทความทั้งหมด จำนวน 3 เรื่อง เป็นบทความวิจัย จำนวน 2 เรื่อง บทความวิชาการ จำนวน 1 เรื่อง วารสารกำลังพัฒนาปรับปรุงรูปแบบและประเด็นหลักเพื่อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับทุกระดับ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ ขอขอบคุณผู้นิพนธ์บทความ ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ	(ก)
บทบรรณาธิการ	(ข)
สารบัญ	(ง)
ความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร	1-17
The Satisfaction of Public and Private Management in Using the Subway (MRT) of the Population in Bangkok	
บุญเพ็ง สิทธิวงษา และ กนกอร บุญมี	
บทบาทเชิงรุกของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก	18-31
THE PROACTIVE ROLE OF MONKS IN PRESERVING LAOVIENG CULTURE IN MUANGNAKHONNAYOK DISTRICT	
พระครูอุดมกิจจานุกูล (ผา สุทธิโก), สุริยะ มาตรฐาน และ พระสมุห์ธงชัย สนุทธาจาโร	
หลักพุทธธรรมกับการปกครอง	32-42
Buddhism and Governance	
ก้าวสิริ งามศิริ	
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	43-66

ความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการ รถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร*

THE SATISFACTION OF PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT IN USING THE SUBWAY (MRT) OF THE POPULATION IN BANGKOK

บุญเพ็ง สิทธิวงษา¹ และ กนกอร บุญมี²

Boonpeng Sittivongsa¹ and Kanokon Boonmee²

¹⁻²คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

¹⁻²Faculty of Social Sciences and Humanities, Northeastern University, Thailand

Corresponding author e-mail: boonpeng.sit@neu.ac.th

วันที่รับบทความ : 7 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 15 มีนาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 22 เมษายน 2567

Received 7 March 2024; Revised 15 March 2024; Accepted 22 April 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 400 คน ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 13 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

Citation:

* บุญเพ็ง สิทธิวงษา และ กนกอร บุญมี. (2567). ความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมสมัยใหม่, 2(2), 1-17.

Boonpeng Sittivongsa and Kanokon Boonmee. (2024). The Satisfaction of Public and Private Management in Using the Subway (MRT) of the Population in Bangkok. Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(2), 1-17.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.4>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.28) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีค่ามากที่สุด คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.06$ S.D.=0.34 รองลงมาได้แก่ ด้านช่องทางการให้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.26) และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.17) ตามลำดับ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านสภาพทางเศรษฐกิจ (X1) ด้านวัฒนธรรมและทัศนคติ (X3) และด้านการบริหารจัดการ (X5) ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 2.218 .626 และ -.634 ตามลำดับ 3) ควรให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ ทั้งมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ให้บริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่เลือกปฏิบัติในทุกสถานที่ที่มีผู้มารับบริการ จัดลำดับขั้นตอนการให้บริการตามที่ประกาศไว้อย่างชัดเจน โดยมีการให้บริการตามลำดับก่อนหลัง มีความเต็มใจและความพร้อมในการให้บริการอย่างสุภาพเอาใจใส่ในการบริการ และการอธิบาย ชี้แจง แนะนำขั้นตอนการให้บริการ ตลอดจนการให้บริการมีความเป็นธรรมชาติของขั้นตอน วิธีการให้บริการ มีความชัดเจนของป้าย สัญลักษณ์ ประชาสัมพันธ์บอกจุดบริการให้บริการมีความเหมาะสมและเข้าถึงได้สะดวก เพื่อให้มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกเวลามาใช้บริการอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารจัดการ, ภาครัฐและเอกชน

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the satisfaction of public and private sector management in using services, 2) to study factors that influence public and private sector management in using services, and 3) to study guidelines Development of public and private management in the use of the subway train (MRT) of the population in Bangkok Quantitative and qualitative research Using questionnaires and interviews. The sample group used in the research is people who use the subway (MRT) by purposive

selection, numbering 400 people. The target population includes representatives of relevant agencies numbering 13 people. The statistics used in the analysis are basic statistics, such as frequency values and percentage values, and multiple regression analysis using a hierarchical variable selection method. Descriptive data analysis.

The results of the research found that: 1) Satisfaction level of public and private management in using the subway (MRT) service of the population in Bangkok. Overall, every aspect is at a moderate level ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.28) which can be ordered from highest to lowest as follows: most valuable is the aspect of amenities is at a moderate level ($\bar{X}=3.06$ S.D.=0.34), followed by Service channels is at a moderate level ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.26) and service staff is at a moderate level ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.17) respectively. 2) Factors influencing public and private sector management in using services. Significantly include Economic conditions (X1), Cultural and Attitude (X3) and management side (X5). The three independent variables had coefficients of the predictors in the raw scores (b) of 2.218, .626, and -.634, respectively. 3) Staff should have knowledge and ability to provide services. They are honest and honest in performing their duties, providing the same service to everyone without discrimination at every station where people come to receive service. Arrange service steps as clearly announced. Services are provided on a first-come, first-served basis. Be willing and ready to provide service politely, attentive in service, and explaining, clarifying, and recommending service procedures. Throughout the service, there is fairness in the procedures. How to provide service there are clear signs, public relations symbols indicating that service points are appropriate and easily accessible. In order to be appropriately satisfied with the facilities when coming to use the service.

Keywords: Satisfaction, Management, Public and Private Sectors

บทนำ

ปัจจุบันการขนส่งไม่ว่าจะเป็นทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และทางราง ล้วนแต่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะเป็นการจราจร การค้า และการเคลื่อนย้ายคน สิ่งของ หากจะกล่าวถึงการขนส่งแต่ละคนอาจจะนึกถึงความหมายที่แตกต่างกันไป การขนส่งเป็นกิจกรรมที่ทุกคนต้องมีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องไม่มากก็น้อย โดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างการออกไปไม่ว่าจะเป็นการเดินทางไปทำงาน ทำธุระ การเดินทางเพื่อประกอบอาชีพ การศึกษา การอุปโภค บริโภค การลงทุนทำธุรกิจ การท่องเที่ยว การพักผ่อน เป็นต้น ปัจจุบันการคมนาคมขนส่งรูปแบบต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทเพื่ออำนวยความสะดวกและมีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตเป็นอย่างมาก การขนส่งทางบก เป็นช่องทางการขนส่งที่นิยมใช้มากที่สุดในปัจจุบัน เนื่องจากมีความสะดวกสบาย รวดเร็ว ค่าใช้จ่ายและเส้นทางการเดินรถไฟใต้ดินที่มีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ด้วยบริการขนส่งของรัฐที่มีในขณะนี้ยังมีเพียงพอต่อความต้องการและไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ เกิดความล่าช้าในการเดินทางและการสูญเสียทางเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวในภาพรวมของประเทศจึงทำให้การบริการขนส่งโดยรถไฟใต้ดินที่จึงเป็นทางเลือกที่ช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับผู้เดินทางอย่างมาก (เบญจมา แฉะเวช ฉาย, 2559)

ปัจจุบันการคมนาคมของประเทศไทยเป็นการเดินทาง ติดต่อกับขนส่งคน และสิ่งของต่าง ๆ จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งซึ่งมี 3 ประเภท ได้แก่ ทางบก ทางน้ำและทางอากาศในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นศูนย์กลางเมืองหลวง มีการบริการรถขนส่งสาธารณะหลัก ๆ ได้แก่ รถไฟฟ้า รถไฟฟ้าใต้ดิน แอร์พอร์ต เรลลิงก์ รถโดยสารด่วนพิเศษ ทางด่วน รถโดยสารประจำทาง รถแท็กซี่ และรถตุ๊กตุ๊ก ข้อมูลการจราจรเปิดเผยรายงานการประเมินสภาพจราจรทั่วโลก ประจำปี 2023 วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2566 พบว่า กรุงเทพมหานครติดอันดับเมืองที่รถติดเป็นอันดับที่ 12 ของโลก โดยผู้ใช้รถใช้ถนนในกรุงเทพมหานครเสียเวลาไปกับรถติดประมาณ 66.2 ชั่วโมงต่อปี ซึ่งสาเหตุของการจราจรที่แออัดในกรุงเทพมหานครน่าจะมาจากหลายปัจจัย ทั้งการวางผังเมือง รวมถึงปริมาณรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นในกรุงเทพมหานคร เฉลี่ย 4.2 แสนคันต่อปี ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ในขณะที่พื้นที่ผิวการจราจรในระดับดินไม่สามารถรองรับปริมาณรถยนต์ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีได้อีกทั้งระบบขนส่งสาธารณะในปัจจุบันยังไม่เพียงพอที่จะรองรับกับปริมาณประชากรที่ใช้บริการเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การขยายตัวของระบบธุรกิจ เศรษฐกิจในกรุงเทพมหานครยังก่อให้เกิดกิจกรรมในเขตเมืองชั้นในของกรุงเทพมหานครที่มีปริมาณ

หนาแน่นส่งผลให้จำนวนประชากรเกิดการกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย กลายเป็นที่มาของปัญหาวิกฤตจราจรในเมืองหลวงของประเทศไทยในปัจจุบัน จึงทำให้ประชากรมีทางเลือกในการใช้บริการรถขนส่งสาธารณะได้หลากหลายทางเลือก (อรณิชา ทศตา, อัศวิน เสนิชัย, พีรพล เทพประสิทธิ์, 2563)

การบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ปัญหาการขนส่งโดยรถไฟฟ้าใต้ดินนับเป็นบริการการขนส่งที่แตกต่างจากรูปแบบอื่นด้วย ขนาดของยานพาหนะที่มีขนาดใหญ่กว่าแต่สามารถเคลื่อนที่ได้รวดเร็วกว่ารถโดยสารประจำทาง จึงมีความคล่องตัวมากกว่าทำให้การใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดินมีปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ประสิทธิภาพในการให้บริการลดลงทำให้เกิดปัญหาต่อผู้ใช้บริการ เช่น ปัญหาด้านรถไฟฟ้าไม่พอสอดจำนวนคนที่มาใช้บริการ ภายในรถไฟฟ้าทำให้เกิดความแออัด มีสิ่งสกปรกทำให้มีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ ปัญหาด้านช่องจำหน่ายตั๋วน้อย ปัญหาด้านสถานที่ในการรอขึ้นรถไฟฟ้าใต้ดินไม่สะดวก ปัญหาการจราจรในเขตกรุงเทพมหานครที่เพิ่มสูงขึ้นทุก ๆ ปี เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี เพราะฉะนั้นในเขตกรุงเทพมหานครเป็นแหล่งเศรษฐกิจย่านการค้า ซึ่งอาจวัดได้จากจำนวนห้างสรรพสินค้า แหล่งท่องเที่ยว หรือพื้นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นประชากรส่วนใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานครมีวิถีชีวิตที่ค่อข้งจะเร่งรีบและต้องแข่งกับเวลาเป็นอย่างสูง ประชากรบางส่วนจึงนิยมใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเป็นยานพาหนะในการเดินทาง ซึ่งทำให้การจราจรในเขตกรุงเทพมหานครหนาแน่นมาก อย่างไรก็ตามในเขตกรุงเทพมหานครยังมีรถไฟฟ้าใต้ดิน MRT ทั้งหมด 6 สถานี ได้แก่ สถานีเพชรบุรี สถานีพระรามเก้า สถานีศูนย์วัฒนธรรม สถานีห้วยขวาง สถานีสุทธิสาร และสถานีรัชดาภิเษก เป็นทางเลือกในการใช้บริการรถขนส่งสาธารณะอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามการให้บริการรถไฟฟ้ายังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน และมีอีกหลากหลายสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดินอีกด้วย (ธนพร กรวิงษ์, และเกษม ขูจารกุล, 2563)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของแต่ละภาคส่วนเพื่อแก้ไข้ปัญหาของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร อยู่ระดับใด ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน

ในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ปัจจัยอะไรบ้าง และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรมไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อมโดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง จึงสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้ (กชกร เบ้าสุวรรณ และคณะ, 2550) กล่าวไว้ว่า “พึง” เป็นคำ ช่วยกริยาอื่น หมายความว่า “ควร” เช่น พึงใจ หมายความว่า พอใจ ชอบใจ และคำว่า “พอ” หมายความว่า เท่าที่ต้องการ เต็มความต้องการ ถูกชอบ เมื่อนำคำสองคำมาผสมกัน “พึงพอใจ” จะหมายถึง ชอบใจ ถูกใจตามที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2556) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกยินดี พอใจ ชอบใจชอบบุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งสิ่งเหล่านั้นจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อบุคคลเหล่านั้นได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เมื่อความต้องการของบุคคลนั้นได้รับการตอบสนองหรือบรรลุมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึก ดังกล่าว จะลดลงหรือไม่เกิดขึ้นหากความต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

คำว่า การบริหารจัดการ ส่วนใหญ่มักจะนึกถึงการบริหารราชการโดยมีคำศัพท์ที่ใช้มี 2 คำ คือ การบริหาร (Administration) นิยมใช้กับการบริหารราชการหรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบายศัพท์อีกคำหนึ่ง คือ การจัดการ (Management) นิยมใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชนหรือการดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามคำว่า การบริหารกับคำว่าจัดการใช้แทนกันได้มีความหมายเหมือนกัน ซึ่งจะใช้คำสองคำนี้ปะปนกันตลอดไปตามความเหมาะสม จึงจำเป็นที่จะต้องใช้ความรู้ทั้งที่เป็นศาสตร์และศิลปะ เพื่อเอาคนและทรัพยากรมารวมกันแล้วให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการปัจจัยในการบริหารมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. คนหรือบุคคล (Man) เป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารงาน หน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ จำเป็นต้องมีคนที่ปฏิบัติงาน ผลงานที่ดีจะออกมาได้ต้องประกอบด้วย บุคคลที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อองค์การหรือหน่วยงานนั้น ๆ
2. เงิน (Money) หน่วยงานจำเป็นที่จะต้องมีงบประมาณเพื่อการบริหารงานหากขาดงบประมาณ การบริหารงานของหน่วยงานก็ยากที่จะบรรลุเป้าหมาย
3. ทรัพยากรหรือวัสดุ (Material) การบริหารจำเป็นต้องมีวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหาร หากหน่วยงานขาดวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรในการบริหารแล้วก็ย่อมจะเป็นอุปสรรค

แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการ

Max Weber (1996) การบริการ หมายถึง การปฏิบัติรับใช้ การให้ความสะดวกต่าง ๆ เช่น ให้บริการหรือใช้บริการ เป็นต้น

คำว่า การบริการ SERVICE หมายความว่า เป็นการบริการที่ดี สามารถแยกได้ดังนี้ (วีรพงษ์ เณลิจิระรัตน์, 2556)

- S = Service Mind คือ การมีใจให้บริการ ประารถนาให้ผู้อื่นพึงพอใจและสุขใจ
- E = Enthusiasm คือ การมีความกระตือรือร้นในการให้บริการ
- R = Readiness คือ การมีความพร้อมทั้งบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ที่จะให้บริการ
- V = Value คือ การตระหนักถึงคุณค่าในงานบริการที่ทำว่าเป็นงาน ที่มีประโยชน์ มีคุณค่า และสามารถสร้างความภาคภูมิใจให้กับชีวิตได้
- I = Interested คือ มีความสนใจ ใส่ใจ ในงานบริการที่ทำด้วยความเต็มใจ

C = Cleanliness คือ ความสะอาด การบริการที่ดี อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ หรือพนักงานบริการต้องมีความสะอาด

E = Endurance คือ ความอดทน อดกลั้น งานบริการจะต้องพบเจอกับ บุคคล หลายประเภท ทั้งประเภทเฉยๆ รื้อนร่น จุกจิกจู้จี้ขี้บ่น ผู้ให้บริการต้องมีความอดทน

S = Smile คือ การยิ้มแย้มแจ่มใส การมีมิตรภาพต่อผู้มารับบริการ ทุกคนโดยทั่วหน้า ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะใดๆ ทั้งสิ้น

จากความหมายที่กล่าวทั้งหมด อาจสรุปความหมายของการให้บริการ หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล หรือองค์กรในอันที่จะ ทำให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ หรือความสุข หรือความสะดวกสบาย หรือได้รับความพึงพอใจ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการนั้นได้ ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับตัวสินค้าก็ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (เชิงปริมาณ) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในกรุงเทพมหานคร โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 400 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 400 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนมาก มีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ เพื่อให้ ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วน ครบคลุม และคำนวณหาจำนวนตัวอย่างตามสูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่มาใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 400 คน (กัลยา วาณิชบัญชา, 2560) ผู้วิจัยใช้การสุ่มที่อาศัยความน่าจะเป็น โดยใช้เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามสัดส่วน เพื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่มาใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ให้มีความเหมาะสมตามจำนวนของสัดส่วนประชากรในการหาสัดส่วนที่เหมาะสม

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย (เชิงคุณภาพ)

ประชากรกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง พิจารณาคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลองค์ความรู้ ความเป็นมา สภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแยกเป็น 1 กลุ่ม เป็นจำนวน 13 คน ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เชิงปริมาณ) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดของตัวแปรต้นและตัวแปรตามของความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (เชิงคุณภาพ)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดของตัวแปรตามของแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นคำถามประเภทสัมภาษณ์เชิงลึกในภาคสนาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล (เชิงปริมาณ)

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างผู้ที่ใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร หลังจากนั้นรวบรวมแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติทางสังคมศาสตร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล (เชิงคุณภาพ)

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงาน เพื่อขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์การของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์พูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะของตนเองอย่างเต็มที่ โดยแยกเป็น 1 กลุ่ม เป็นจำนวน 13 คน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข้อเท็จจริง ที่จะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ในลำดับต่อไป

วิเคราะห์ข้อมูล (เชิงปริมาณ)

หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสเพื่อวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทางสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงคุณภาพ)

หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงปริมาณ)

การวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประกอบการอภิปรายผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ประกอบการอภิปรายผล 3) การวิเคราะห์ข้อมูล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของ

ประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงคุณภาพ)

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการให้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยคัดเลือก และจำแนกข้อมูล จัดระเบียบข้อมูลให้เป็นระบบ จัดทำบรรณานุกรมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลไปเขียนเป็นรายงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

2) การวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือ ตำรา โดยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการให้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาเป็นกรอบแนวคิด ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความ การตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1) ความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการให้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปได้ดังนี้

ตาราง 1 ความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการให้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร

ระดับความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	3.03	0.17	ปานกลาง
ด้านช่องทางการให้บริการ	3.04	0.26	ปานกลาง
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.06	0.34	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.04	0.28	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่า ความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการให้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.28) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีค่ามากที่สุด คือด้านสิ่ง

อำนวยความสะดวกอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.06$ S.D.=0.34) รองลงมาได้แก่ ด้านช่องทางการให้บริการอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.26) และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.17) ตามลำดับ

2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปได้ดังนี้

ตาราง 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร

ลำดับตัวแปรที่ ได้รับการคัดเลือก	B	S.E.	Beta	t	P- value	Collinearity Statistics	
						Tolerance	VIF
ค่าคงที่	-.763	.674		-1.132	.258		
ด้านสภาพทาง เศรษฐกิจ X_1	2.218	.056	.732	39.412	.000*	2.107	2.328
ด้านเทคโนโลยี X_2	-.283	.017	-.420	-16.613	.267	-.317	-.250
ด้านวัฒนธรรม และทัศนคติ X_3	.626	.089	.270	7.011	.000*	.450	.801
ด้านการเมืองและ กฎหมาย X_4	1.605	.075	.878	21.524	.579	1.458	1.752
ด้านการบริหาร จัดการ X_5	-.634	.051	-.514	-12.324	.000*	-.735	-.533
ด้านความ รับผิดชอบ X_6	-.005	.029	-.007	-.186	.852	-.061	.051

$SE_{est} = \pm .32518$ $R = 0.990$; $R^2=0.979$; $Adj. R^2=0.979$; $F = 301.651$; $p\text{-value} = 0.01$

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านสภาพทางเศรษฐกิจ (X_1) ด้านวัฒนธรรมและทัศนคติ (X_3) และด้านการ

บริหารจัดการ (X5) ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 2.218 .626 และ -.634 ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการให้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปได้ดังนี้

ควรให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ ทั้งมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ให้บริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่เลือกปฏิบัติในทุกสถานที่ที่มีผู้มารับบริการ จัดลำดับขั้นตอนการให้บริการตามที่ประกาศไว้อย่างชัดเจน โดยมีการให้บริการตามลำดับก่อนหลัง มีความเต็มใจและความพร้อมในการให้บริการอย่างสุภาพเอาใจใส่ในการบริการ และการอธิบาย ชี้แจง แนะนำขั้นตอนการให้บริการ ตลอดจนการให้บริการมีความเป็นธรรมชาติของขั้นตอน วิธีการให้บริการ มีความชัดเจนของป้าย สัญลักษณ์ ประชาสัมพันธ์บอกจุดบริการ ให้บริการมีความเหมาะสมและเข้าถึงได้สะดวก เพื่อให้มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกเวลาใช้บริการอย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

ความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการให้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.28) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ มีค่ามากที่สุด คือด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.06$ S.D.=0.34 รองลงมาได้แก่ ด้านช่องทางการให้บริการอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.26) และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X}=3.03$ S.D.=0.17) ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นกสร จันทรประเสริฐ (2562) ความพึงพอใจในการใช้บริการรถไฟฟ้า MRT เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า (1) ความพึงพอใจในการใช้บริการรถไฟฟ้า MRT เขตห้วยขวาง โดยรวม มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โดยเรียงตามลำดับ ด้านความปลอดภัย ด้านให้ความมั่นใจแก่ ผู้ใช้บริการด้านตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการและด้านความคาดหวังของผู้ใช้บริการมีระดับความคิดเห็นมาก (2) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการรถไฟฟ้า MRT เขตห้วยขวาง จำแนกตามเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน รายได้ 20,001- 30,000 บาท เดินทางไปทำงานมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ยต่อสัปดาห์ 201-300 บาท ความถี่ในการ

ใช้บริการ 3 – 6 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่เหตุผลที่ใช้บริการเพราะความสะดวกรวดเร็วและทันเวลา และช่วงเวลาที่ให้บริการ 06.00 น. – 08.00 น. มีความพึงพอใจในการใช้บริการรถไฟฟ้า MRT เขตห้วยขวางแตกต่างกัน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ด้านสภาพทางเศรษฐกิจ (X1) ด้านวัฒนธรรมและทัศนคติ (X3) และด้านการบริหารจัดการ (X5) ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 2.218 .626 และ - .634 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยทั้ง 3 ด้านนี้มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งสภาพเศรษฐกิจที่ไม่เอื้อต่อการอุปโภคบริโภค ทั้งการสร้างวัฒนธรรมและทัศนคติของผู้มารับบริการยังมีความสลับซับซ้อน และการบริหารจัดการของภาครัฐและเอกชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณิชา ทศตา, อัครวิ เสนิชัย, พีรพล เทพประสิทธิ์ (2563) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านลักษณะกายภาพ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านกระบวนการ ด้านบุคคลและด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีความสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเลือกใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ได้ 11.3% ($R^2 = 0.113$) เมื่อพิจารณาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) มากที่สุดไปย้งน้อยที่สุด คือ 1. ปัจจัยด้านกระบวนการ ($\beta=0.174$) 2. ด้านบุคคล ($\beta=0.159$) 3. ด้านราคา ($\beta=0.108$) และ 4. ด้านผลิตภัณฑ์ ($\beta=-0.099$) ตามลำดับ

ควรให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ ทั้งมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ให้บริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่เลือกปฏิบัติในทุกสถานที่ที่มีผู้มารับบริการ จัดลำดับขั้นตอนการให้บริการตามที่ประกาศไว้อย่างชัดเจน โดยมีการให้บริการตามลำดับก่อนหลัง มีความเต็มใจและความพร้อมในการให้บริการอย่างสุภาพเอาใจใส่ในการบริการ และการอธิบาย ชี้แจง แนะนำขั้นตอนการให้บริการ ตลอดจนการให้บริการมีความเป็นธรรมชาติของขั้นตอน วิธีการให้บริการ มีความชัดเจนของป้าย สัญลักษณ์ ประชาสัมพันธ์บอกจุดบริการให้บริการมีความเหมาะสมและเข้าถึงได้สะดวก เพื่อให้มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกเวลาใช้บริการอย่างเหมาะสม ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพร กรวิงษ์ และ

เกษม ชูจารุกุล2 (2563) ผลกระทบของระบบรางสายใหม่ต่อการเปลี่ยนรูปแบบการเดินทาง : กรณีศึกษา รถไฟฟ้าสายสีเขียวส่วนต่อขยายสายใต้ ผลการศึกษาจากรวบรวมข้อมูลตัวอย่าง ผู้โดยสารพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเดินทางในอดีตโดยใช้ระบบขนส่งสาธารณะ มีทั้งกลุ่มที่เดินทางโดยใช้ รถไฟฟ้าเป็นส่วนหนึ่งของการเดินทาง และกลุ่มที่เดินทางโดยไม่ใช้รถไฟฟ้า และพบว่า การเปลี่ยนขบวนรถที่สถานีสำโรง เวลาคอยและค่าโดยสารที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้แนวโน้มการใช้บริการรถไฟฟ้าส่วนต่อขยายลดลง รวมทั้งปัจจัยอื่นที่นอกจากการให้บริการของรถไฟฟ้าก็มีผลต่อแนวโน้มการใช้บริการรถไฟฟ้าส่วนต่อขยายเช่นกัน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า ความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาคีเครือข่ายจะต้องเข้ามามีบทบาทแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

การนำผลการศึกษาไปปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1.1 ควรมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจใช้บริการรถไฟฟ้า MRT ของประชากรในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงแนะนำให้รถไฟฟ้า MRT ควรให้ความสำคัญกับท่านคิดว่าภายในสถานีมีบรรยากาศที่ดี และมีความสะอาดต่อมาแนะนำให้ความสำคัญท่านคิดว่ามีลิฟต์ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกแก่คนพิการ หรือผู้โดยสารที่มีสัมภาระขนาดใหญ่อย่างเพียงพอ และแสดงไว้อย่างเหมาะสมต่อความต้องการของประชาชนอย่างสะดวกสบาย

1.2 ควรสร้างความปลอดภัยให้กับผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ที่มีความสำคัญ ชันชานชาลาที่มีกั้นความปลอดภัยระหว่างผู้โดยสารกับขบวนรถไฟ ภายในสถานีมีระบบความปลอดภัยระดับที่ดี เนื้อหาป้ายบอกเตือนให้ระมัดระวังภายในสถานีมีความเหมาะสมและชัดเจนให้มากยิ่งขึ้น และผู้ใช้บริการเข้าสู่ขบวนรถไฟควรมีความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

2.1 ควรเพิ่มขนาดขอบเขตทางด้านประชากร และขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เช่น ขยายการศึกษาประชากรในจังหวัดอื่น ๆ นอกเหนือจากเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นเมืองใหญ่ในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้ได้ความแตกต่าง และความหลาย

หลายของผลงานวิจัยที่มากยิ่งขึ้น เพื่อตอบโจทก์ความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจจะมีผลต่อความพึงพอใจการบริหารจัดการภาครัฐ และเอกชนในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT) ของประชากรในกรุงเทพมหานคร อาทิเช่น ปัจจัยคุณภาพการให้บริการ ได้แก่ ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า ด้านความน่าเชื่อถือ ใ่วางใจ และด้านความต้องการ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- กชกร เป้าสุวรรณ และคณะ. (2550). *ความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการมาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์พิษณุโลก*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ธนพร กรีวงศ์ และ เกษม ชูจารุกุล. (2563). *ผลกระทบของระบบรางสายใหม่ต่อการเปลี่ยนรูปแบบการเดินทาง: กรณีศึกษา รถไฟฟ้าสายสีเขียวส่วนต่อขยายสายใต้*. ใน ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภสร จันทรประเสริฐ. (2563). *ความพึงพอใจในการใช้บริการรถไฟฟ้า MRT เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
- เบญชภา แจ่มเวชฉาย. (2559). *คุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้โดยสารรถไฟฟ้าBTS ในกรุงเทพมหานคร*. ใน การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด.
- วีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. (2556). *ความปลอดภัยในโรงงาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 32). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ด.

อรณิชา ทศตา อัครวิน เสนีชัย พีรพล เทพประสิทธิ์. (2563). *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MRT)*. ใน *ดุขฎินิพนธ์สาขาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.

Taro Yamane. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper & Row.

Weber, Max. (1996). *The Theory of Social and Economic Organization*. Tran, by A.M Henderson and Tallest Parsan Edition. New York: The Free Press.

บทบาทเชิงรุกของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง ในอำเภอเมืองนครนายก*

THE PROACTIVE ROLE OF MONKS IN PRESERVING LAOVIENG CULTURE IN MUANGNAKHONNAYOK DISTRICT

พระครูอุดมกิจจานุกูล (ผา สุทธิโก)¹, สุริยะ มาตรฐาน² และ พระสมุห์ธงชัย สุนทราจาโร³

Phrakru Udomkitchanukul (Pha Suddhiko)¹, Suriya Matham² and Phrasamuh Thongchai Sundarācāro³

¹⁻³มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

¹⁻³Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding author E-mail: Suri1358355@gmail.com

วันที่รับบทความ : 26 มีนาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 24 เมษายน 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 28 เมษายน 2567

Received 28 January 2024; Revised 26 February 2024; Accepted 28 February 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับบทบาทเชิงรุกของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารงาน PDCA กับบทบาทเชิงรุกของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง และ 3) นำเสนอแนวทางการส่งเสริมบทบาทเชิงรุกของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.986 จากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชน จำนวน 395 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูปหรือคน วิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

Citation:

* พระครูอุดมกิจจานุกูล (ผา สุทธิโก), สุริยะ มาตรฐาน และ พระสมุห์ธงชัย สุนทราจาโร. (2567). แนวทางการประยุกต์หลักการ Lean ในการบริหารงานพัสดุ. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(2), 18-31.

Phrakru Udomkitchanukul (Pha Suddhiko), Suriya Matham and Phrasamuh Thongchai Sundarācāro. (2024).

The Proactive Role of Monks in Preserving Laovieng Culture in Muangnakhonnayok District. Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(2), 18-31.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.5>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับบทบาทเชิงรุกของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35, S.D.=0.38$) 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารงาน PDCA กับบทบาทเชิงรุกของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง ภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับสูงมาก ($R=0.953^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3) แนวทางการส่งเสริมบทบาทเชิงรุกของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง พบว่า ด้านการส่งเสริมให้เห็นคุณค่า คือ ร่วมกันรักษาเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมลาวเวียง ส่งเสริมให้คนในพื้นที่เห็นคุณค่า ด้านการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรม คือ ส่งเสริมให้คณะสงฆ์มีส่วนร่วมในการสืบสานรักษาต่อยอดวัฒนธรรมในพื้นที่ ด้านการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม คือ เริ่มจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมลาวเวียงภายในชุมชน ด้านการสร้างทัศนคติ คือ ช่วยแนะนำวิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมให้เกิดความภาคภูมิใจในชุมชน และด้านการจัดทำระบบเครือข่าย คือ จัดทำระบบเครือข่ายสารสนเทศทางวัฒนธรรมในพื้นที่

คำสำคัญ: บทบาทเชิงรุก, วัฒนธรรมลาวเวียง, พระสงฆ์

Abstract

This research aims to 1) study the proactive role of the Sangha in preserving Lao Wiang culture, 2) study the relationship between the principles of PDCA administration and the proactive role of the Sangha in preserving Lao Wiang culture, and 3) Present guidelines for promoting the proactive role of the Sangha in preserving Lao Wiang culture. The research method is a combined method. Quantitative research used questionnaires. The confidence value was 0.986 from a sample of 395 people. Data were analyzed using statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation, and analysis using the peer method of correlation coefficient. ridge and qualitative research Interviews with 10 key informants or people were analyzed descriptively.

The results of the research found that 1) the level of proactive role of the monks in preserving Lao Wiang culture overall is at a high level ($\bar{X}=4.35, S.D.=0.38$) 2) the relationship between the principles of PDCA administration and

the proactive role of the monks in preserving Lao Wiang culture Overall, there is a very high level of positive correlation ($R=0.953^{**}$).

Therefore, the research hypothesis was accepted. 3) Guidelines for promoting the proactive role of the monks in preserving Lao Wiang culture. It was found that the aspect of promoting appreciation is to work together to preserve the uniqueness of Lao Wiang culture. Encourage people in the area to see the value. Participation in culture is to encourage the clergy to participate in the continuation and preservation of the culture in the area. The exchange of arts and culture is starting with the exchange of Lao Wiang culture within the community. In terms of creating attitudes, it helps recommend methods for preserving culture to create pride in the community. And the aspect of creating a network system is creating a cultural information network system in the area.

Keywords: Proactive Role, Lao Wiang Culture, Monks

บทนำ

การทำงานเชิงรุกเป็นการทำงานที่มีการวางแผนงานล่วงหน้า อย่างละเอียดรอบคอบ รู้จักและรับผิดชอบตนเอง โดยสามารถที่จะเลือกตอบสนองแรงกระตุ้นจากภายนอก ในมุมมอง และคุณค่าของตนเองที่ไม่ยอมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลสิ่งแวดล้อมรอบข้าง วัฒนธรรมเป็นผลรวมของการสั่งสม สิ่งสร้างสรรค์และภูมิธรรมปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาของสังคมนั้น ๆ เป็นการสั่งสมประสบการณ์ความรู้ (สุรพล สุยะพรหม, 2563) วัดและพระสงฆ์ถือเป็นสถาบันทางรูปธรรมของพระพุทธศาสนาที่สำคัญ วัดในอำเภอเมืองนครนายก ที่ตั้งในพื้นที่ที่มีชาวไทยเชื้อสายลาวเวียงจันทน์

พระสงฆ์มีการมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมประเพณีชาวลาวเวียง ที่สืบทอดมาถึงปัจจุบัน จนสามารถดำรงรักษาวัฒนธรรม ประเพณี บ้านเรือนและภาษาได้อย่างน่าสนใจ ปัจจุบันรูปแบบการดำเนินชีวิตของชาวลาวเวียงอำเภอเมืองปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ทั้งการแต่งกาย อาหารการกิน การเข้ารับการศึกษา รวมถึงเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามาในชุมชน ผู้คนจากสังคมชนบทกลายเป็นคนในสังคมเมือง มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม ชาวลาวเวียงอำเภอเมือง ในหลายตำบล ยังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณี การดำรงชีวิต ความ

เอื้อเพื่อพ่อแม่ และไม่ลืมรากเหง้าของตนเอง ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน เช่น บุญข้าวจี บุญเบิกบ้าน บุญแห่เทียนพรรษา บุญข้าวประดับดิน บุญข้าวสาก บุญสลากภัต บุญออกพรรษา ประเพณีบุญขามารข้าว ประเพณีสู่ขวัญข้าว ไหว้ศาลปู่ตา แม้ว่าบางประเพณี อาทิ บุญบั้งไฟ บุญผะเหวด ฯ จะเลือนหายไป อย่างไรก็ตาม ชาวบ้านยังพร้อมถ่ายทอดให้กับคนรุ่นใหม่ได้รู้จัก เพื่อส่งต่อความภูมิใจที่มีต่อบรรพบุรุษและวางรากฐานขนบธรรมเนียมอันดีงามไว้ให้สืบสานความเป็นชาติพันธุ์ลาวเวียงไว้มิให้สูญหาย (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครนายก, 2565)

วัฒนธรรมและประเพณีของลาวเวียงแบบโบราณกำลังเลือนหายไป ปัญหาความขัดแย้งและความไม่เข้าใจกันระหว่างคนรุ่นใหม่กับคนรุ่นเก่า เนื่องมาจากการไหลบ่าของวัฒนธรรมตะวันตก ทำให้แนวความคิด ความรู้สึก วิธีการดำเนินชีวิต เปลี่ยนแปลงไป เริ่มแนวคิดใหม่ที่ว่าทุกคนมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกัน ควรมีสิทธิมีเสียงในด้านต่าง ๆ เท่าเทียมกัน จึงเห็นว่าผู้น้อยย่อมมีอิสระและสิทธิในการตัดสินใจของตนเอง การแสดงความคิดเห็น จึงขัดกับผู้ใหญ่หรือคนรุ่นเก่าที่ยังถือว่าเด็กควรเชื่อฟังผู้ใหญ่ซึ่งคนสมัยใหม่มักจะละเลย แม้จะมีการนำมาปฏิบัติอยู่บ้าง แต่ยังขาดความรู้ความเข้าใจขั้นตอนในเรื่องพิธีกรรมต่าง ๆ จึงทำให้มีการปฏิบัติอย่างไม่ถูกต้อง ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย หากส่วนราชการที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ ไม่เผยแพร่ ความรู้ที่ถูกต้อง อาจทำให้วัฒนธรรมและประเพณีที่ดั้งเดิมมีความเสื่อมถอยไปเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะเลือนหายไปตามกาลเวลา วัฒนธรรมประเพณีที่ดั้งเดิมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องรวบรวมให้เป็นหนึ่งเดียว (กระทรวงวัฒนธรรม, 2565)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนั้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับ “บทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก” เพราะหากมีการศึกษาหลักการบริหารจัดการองค์กร หรือการปฏิบัติงานของบุคลากรก็จะทำให้การบริหารจัดการและการปฏิบัติงานนั้น มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น รวมทั้งเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี อันเป็นการสร้างแรงผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิถีทางและวัฒนธรรมการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA กับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย งานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีการระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรเป้าหมาย

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนลาวเวียง อำเภอเมืองนครนายก จำนวน 30,711 คน (เทศบาลเมืองนครนายก, 2566)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนลาวเวียง อำเภอเมืองนครนายก จำนวน 395 คน

2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัย ทำการสุ่มจากกลุ่มประชากร โดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย	N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด
	e	=	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (นิยมใช้ 0.05)
	n	=	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อแทนค่าสูตรข้างต้นจะได้

$$n = \frac{30,711}{1+30,711 (0.05)^2}$$

$$n = 394.85$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 395 คน ผู้วิจัยจึงนำมาคำนวณตามสัดส่วนที่เหมาะสมของเยาวชนแต่ละชั้นการศึกษา โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ

3. การกำหนดวิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ตำรา วารสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก ได้แก่ 1. การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Contents Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นคำถามการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในรูปแบบของเทคนิคการวิเคราะห์ IOC (Index of Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบไม่น้อยกว่า 5 ท่าน ได้ผลการหาค่า IOC ระหว่าง 0.6 - 1.00 ทุกข้อ 2. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) นำไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Try out) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.986 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูงสามารถนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างได้

3.2 วิธีการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) จัดเตรียมเครื่องมือตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการแจกแบบสอบถาม

2) ผู้วิจัยเสนอติดต่อขอหนังสือจากหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือถึงนายกเทศมนตรีเมืองนครนายก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าแจกแบบสอบถาม (Questionnaire)

3) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รับกลับมา ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสังคมศาสตร์

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการตรวจสอบความถูกต้อง การลงรหัส และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์เพื่อทำการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำเสนอและสรุปผลการวิจัย โดย 1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ สถิติ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สัน

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้กำหนดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการที่เกี่ยวข้องหรือมีประสบการณ์โดยตรงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูปหรือคน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการ ดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ 2) นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็น แล้วเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิเคราะห์คำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) 4) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง อำเภอเมืองนครนายก โดยภาพรวม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. ข้อที่ 2. และข้อที่ 3 ตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับระดับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง อำเภอเมืองนครนายก โดยภาพรวมโดยภาพรวม โดยภาพรวม

(n=395)

ลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) ด้านการส่งเสริมให้เห็นคุณค่า	4.37	0.45	มาก
2) ด้านการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรม	4.35	0.44	มาก
3) ด้านการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม	4.32	0.50	มาก
4) ด้านการสร้างทัศนคติ	4.37	0.47	มาก
5) ด้านการจัดทำระบบเครือข่าย	4.34	0.51	มาก
รวม	4.35	0.38	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง อำเภอเมืองนครนายก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการสร้างทัศนคติ ($\bar{X}=4.37$) ด้านการส่งเสริมให้เห็นคุณค่า ($\bar{X}=4.37$) ด้านการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรม ($\bar{X}=4.35$) ด้านการจัดทำระบบเครือข่าย ($\bar{X}=4.34$) ด้านการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ($\bar{X}=4.32$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 2 สรุปผลสมมติฐานการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA กับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก

ที่	สมมติฐานการวิจัย	ความสัมพันธ์		เชิง	ระดับ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		มี	ไม่มี			ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	หลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก โดยภาพรวม	✓	-	บวก	สูงมาก	✓	-

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA กับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก โดยภาพรวม พบว่า หลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA โดยภาพรวม

มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก อยู่ในระดับสูงมาก ($r=0.951^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางการส่งเสริมบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมือง นครนายก พบว่า หลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงการดำเนินการ ดังนั้น เมื่อหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA ข้างต้น เป็นตัวส่งเสริมเกิดแนวทางการส่งเสริมบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายกมากยิ่งขึ้น ทั้ง 5 ด้าน มีลักษณะดังนี้ 1) ด้านการส่งเสริมให้เห็นคุณค่า ประกอบด้วย ร่วมกันรักษาเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมลาวเวียง ส่งเสริมให้คนในพื้นที่เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมลาวเวียง สร้างการเข้าถึงและการเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของพื้นที่ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรม ประกอบด้วย ส่งเสริมให้คณะสงฆ์มีส่วนร่วมในการบสานรักษาต่อยอดวัฒนธรรมในพื้นที่ การสร้างเครือข่ายทำกิจกรรมทางวัฒนธรรมร่วมกับชุมชน ส่งเสริมการรวมกลุ่มของภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน 3) ด้านการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วย ส่งเสริมโดยเริ่มจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมลาวเวียงภายในชุมชน สร้างเครือข่ายในการทำกิจกรรมทางวัฒนธรรมร่วมกัน เสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนท้องถิ่นและชุมชนอื่น 4) ด้านการสร้างทัศนคติ ประกอบด้วย ช่วยแนะนำวิธีการอนุรักษ์วัฒนธรรมให้เกิดความภาคภูมิใจในชุมชน ส่งเสริมให้มีการเขียนหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับทางครุภูมิปัญญาชาวบ้าน กระตุ้นแรงจูงใจให้ทัศนคติที่ชาวชุมชนมีความคิดเห็นร่วมกันและ 5) ด้านการจัดทำระบบเครือข่าย ประกอบด้วย จัดทำระบบเครือข่ายสารสนเทศทางวัฒนธรรมลาวเวียงในพื้นที่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลและข่าวสารที่สำคัญกับชุมชนอื่น ๆ ในพื้นที่ มีการบริหารจัดการเครือข่ายอย่างเป็นระบบ

อภิปรายผล

ได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

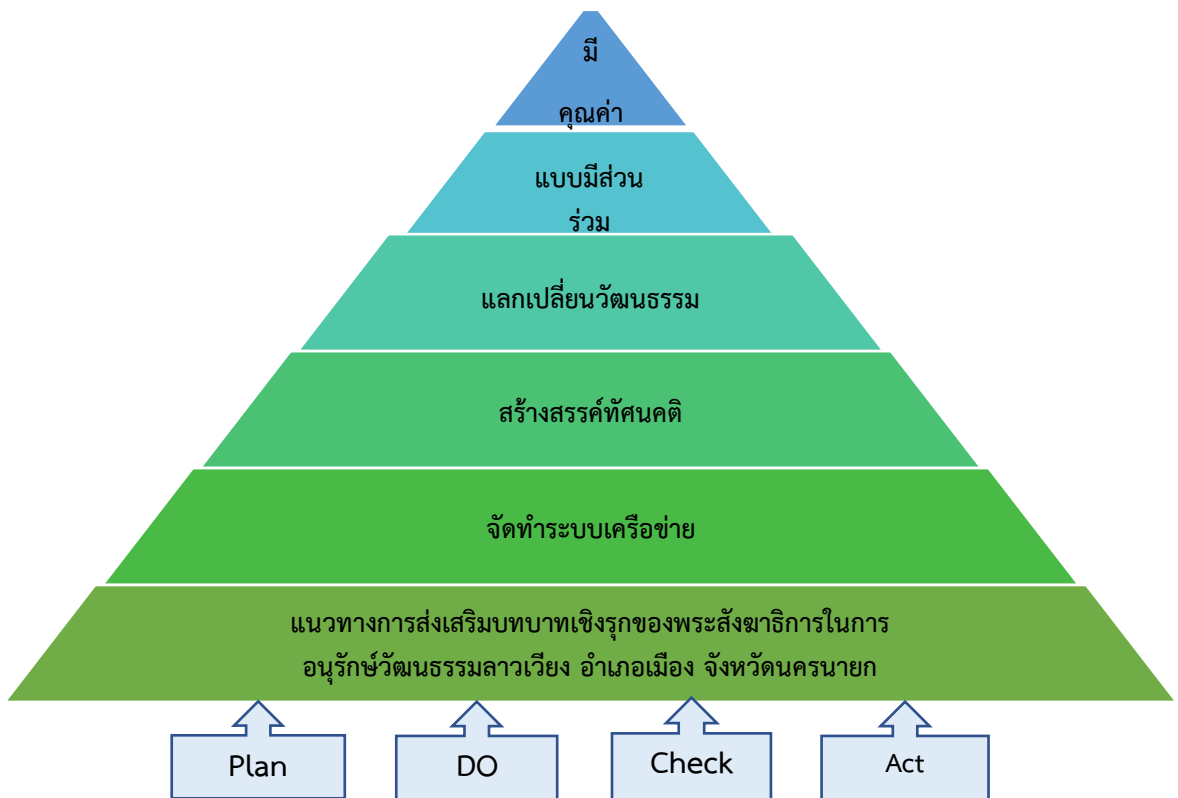
1. ระดับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คือ 1) ด้านการส่งเสริมให้เห็นคุณค่า 2) ด้านการมีส่วนร่วมในวัฒนธรรม 3) ด้านการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม 4) ด้านการสร้างทัศนคติ 5) ด้านการจัดทำระบบเครือข่าย แสดงให้เห็นว่า การสร้างระบบเครือข่ายที่มี

ประสิทธิภาพในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง ผู้นำชุมชนควรมีความกระตือรือร้นและมีความสามารถในการสื่อสาร โดยเฉพาะในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข่าวสารที่สำคัญกับชุมชนอื่นๆ ในพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาระบบเครือข่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน นอกจากนี้ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงระหว่างชุมชนในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ก็ เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมวัฒนธรรมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในท้องถิ่นนั้นๆ ให้เติบโตและพัฒนาไปอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูวินัยธรกิตติศักดิ์ กิตติสกุโก (ปทุมานนท์) (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมประเพณีขามมอญ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมประเพณีขามมอญ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การรักษาและสืบสานสิ่งที่มีอยู่อย่างสร้างสรรค์และยั่งยืนด้วยความคุ้มค่าของประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของบรรพบุรุษอย่างแท้จริงและเต็มใจ เช่นการอนุรักษ์วัด การเข้าร่วมพิธีศาสนา หรือการสนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมในพื้นที่ เป็นต้น ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยผลักดันให้ชุมชนเจริญรุ่งเรืองและมั่นคงต่อไปได้อย่างยั่งยืน

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA กับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมือง นครนายก พบว่า หลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมือง นครนายก อยู่ในระดับสูงมาก ($R=0.951^{**}$) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองของชุมชนในระยะยาว ๆ ด้วยความร่วมมือและความเข้าใจใน ความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นนี้ จึงต้องตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติสอดคล้องกับหลักธรรม วัฒนธรรม ประเพณีและรัฐธรรมนูญที่กำหนดไว้ รวมทั้งบทบาททางสังคมที่ตนดำรงอยู่ เมื่อสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระพุฒิพันธุ์ จันทวิโส (จุลคณานุกิจ) (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระธรรมทูตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนอำเภอวิหารแดง จังหวัด สระบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีเพศ อายุ และ ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูต อำเภอวิหารแดงจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

3. แนวทางการส่งเสริมบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก พบว่า บทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ (หลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย Plan Do Check Act + การอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง ประกอบด้วย มีคุณค่า แบบมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม สร้างสรรค์ทัศนคติ จัดทำระบบเครือข่าย) = แนวทางการส่งเสริมบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมุรินทร์ มุรินทร์โร (กองจันท์ธิติ) (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผน พบปัญหาและอุปสรรค คือ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไม่ต่อเนื่องตลอดทั้งปี โดยมีข้อเสนอแนะให้ มีการวางแผนการทำงานอย่างต่อเนื่องทุกปี ด้านการจัดองค์กร พบปัญหาและอุปสรรค คือ มีแผนผังแสดงเส้นทางบางจุด โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการบริหารจัดการองค์การการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในแต่ละฤดูกาล ด้านบุคลากร พบปัญหาและอุปสรรค คือ บุคลากรบางท่านขาดความรู้ความเข้าใจและบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน โดยเสนอแนะให้ เจ้าหน้าที่ควรมีความรู้เพื่อการให้คำแนะนำที่ถูกต้อง 2. ควรอบรมให้ความรู้แก่แม่กุเทศน์ในการให้ความรู้ผู้แสวงบุญ ด้านการอำนวยความสะดวก พบปัญหาและอุปสรรค คือ 1. ไม่ค่อยมีรถในการเดินทางตลอดการเดินทางเหมือนการทำบุญ 9 วัด ไม่จำเป็นต้องเป็นเทศบาลที่จัดรถ 2. ขาดนักประชาสัมพันธ์มืออาชีพด้านศาสนา โดยเสนอแนะว่า 1. ควรมีผู้ประสานงานและเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำ 2. มอบหมายงานให้ทั่วถึงและครอบคลุม ด้านการกำกับดูแล พบปัญหาและอุปสรรค คือ 1. การแบ่งหน้าที่ระหว่างเทศบาลและวัด ยังแยกกันไม่ออก 2. มีบุคลากรที่หลากหลายในการดูแลจึงมีความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมีข้อเสนอแนะว่า 1. ควรมอบหมายผู้กำกับดูแลและมีการประเมินอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำผลนี้ไปพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขต่อไป 2. อบรมบุคลากรที่หลากหลายให้มีแนวทางการกำกับดูแลให้เหมือนกัน

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า บทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ (หลักการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย Plan Do Check Act + การอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง ประกอบด้วย มีคุณค่า แบบมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม สร้างสรรค์ทัศนคติ จัดทำระบบเครือข่าย) = แนวทางการส่งเสริมบทบาทเชิงรุกของพระสังฆาธิการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงในอำเภอเมืองนครนายก ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย

1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรกำหนดนโยบาย คณะสงฆ์ร่วมกับ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพระพุทธศาสนาประจำจังหวัด และสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดร่วมกันจัดแคมเปญส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายก โครงการไหว้พระ 9 วัด 9 อารามขึ้น

2. ควรกำหนดนโยบายเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดร่วมกับการท่องเที่ยวจังหวัดนครนายก ร่วมกันพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

3. ควรกำหนดนโยบายเพื่อให้วัดควรมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรม และหาแนวร่วมจากประชาชนและหน่วยงานราชการในการอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเรื่องกลไกการขับเคลื่อนการบริหารจัดการเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงสู่การปฏิบัติในเชิงสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรม

2. ในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเรื่อง ติดตามผล ประเมินผลในการดูแลอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียงของพระสังฆาธิการในจังหวัดนครนายก เพื่อที่จะได้ทราบแนวทาง และผลการปฏิบัติของพระสังฆาธิการต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวเวียง อำเภอเมืองนครนายก อันจะนำไปสู่ การปรับปรุงระบบการบริหารการอนุรักษ์วัฒนธรรมของพระสังฆาธิการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรในการอนุรักษ์วัฒนธรรมในจังหวัดนครนายก เพื่อที่จะได้ทราบความคิดเห็นของบุคลากรว่าเป็นอย่างไรเพื่อพัฒนาการอนุรักษ์วัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและนำผลการวิจัยที่ได้นำไปพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงวัฒนธรรม. (2565). สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครนายก ร่วมกับชุมชนวัฒนธรรมไทย เวียงวัด ศิริวัน. เรียกใช้เมื่อ 24 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.m-culture.go.th/th>.

เทศบาลเมืองนครนายก. (2566). ข้อมูลจำนวนประชากร พ.ศ. 2565. เรียกใช้เมื่อ 1 มกราคม 2566 จาก <http://www.nayokcity.go.th/A02.htm>.

พระครูวินัยธรกิตติศักดิ์ กิตติสกุโก (ปทุมานนท์). (2564). บทบาทพระสงฆ์ในการส่งเสริมประเพณีชาวมอญ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. ใน สารนิพนธ์พุทธศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระพุฒิพันธุ์ จันทวิโส (จุลคนานุกิจ). (2564). บทบาทของพระธรรมทูตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี. ใน *สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมุณินทร์ มุนินทโร (กองจันทร์ดี). (2561). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงพุทธของวัดในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. ใน *สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครนายก. (2565). *ข่าวประชาสัมพันธ์*. เรียกใช้เมื่อ 25 ธันวาคม 2565 จาก <https://nakhonnayok.cdd.go.th>.
- สุรพล สุยะพรหม. (2563). *คู่มือการเขียนดัชนีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์*. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

หลักพุทธธรรมกับการปกครอง*

BUDDHISM AND GOVERNANCE

กาวสิริ รามศิริ

Kawsiri Ramsiri

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: kawsiri.ram@student.mbu.ac.th

วันที่รับบทความ : 24 มกราคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 3 มีนาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 29 มีนาคม 2567

Received 24 January 2024; Revised 3 March 2024; Accepted 29 March 2024

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่อง“หลักพุทธธรรมกับการปกครอง” มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายหลักธรรมในการปกครองต่างๆที่มีในพระพุทธศาสนาโดยใช้หลักธรรม เช่น หลักทศพิธราชธรรม 10 พรหมวิหาร 4 สัมปยุตธรรม 7 เป็นต้น ช่วยเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมการมีจิตประจักษ์ และการสร้างความสามัคคีในสังคม สิ่งที่ยึดถือให้เป็นคุณสมบัติภายในใจของผู้ปกครอง และให้เป็นข้อปฏิบัติเพื่อการประพฤติดนในการดำเนินชีวิตของตนเองและดำเนินการปกครองผู้อื่น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปกครองให้มีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของชาติ และประโยชน์ของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดี

คำสำคัญ : หลักธรรม, การปกครอง

Abstract

Academic article on “Buddhism and Governance” The objective is to explain the various governance principles in Buddhism using the Dhamma

Citation:

* กาวสิริ รามศิริ. (2567). หลักพุทธธรรมกับการปกครอง. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(2), 32-42.

Kawsiri Ramsiri. (2024). Buddhism and Governance. Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(2), 32-42.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.6>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

principles such as virtues of the king, Brahma⁴, Sappurisdhamma⁷ etc. Helps strengthen morality and ethics having a motto and creating unity in society. Things that should be held up as qualities within the hearts of parents and provide guidelines for conduct in one's own life and in governing others. Can be applied in governance to be effective leading to the progress of the state and the benefits of the people to have a good life.

Keywords: Buddhism, Governance

บทนำ

หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนามีความสำคัญสำหรับพุทธศาสนิกชนทุกคน เปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของพระพุทธเจ้าในฐานะศาสดาของพระพุทธศาสนา การปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เป็นกระบวนการนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตจริงคือ ฝึกฝนพัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกายจิตใจ ปัญญาและสังคม หลักธรรมทางพุทธศาสนาสามารถมีอิทธิพลต่อวิธีที่บุคคลและสังคมเข้าถึงการปกครองได้

1. จรรยาบรรณ: พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณ ซึ่งรวมถึงหลักการต่างๆ เช่น การไม่ใช้ความรุนแรง ความซื่อสัตย์ ความเห็นอกเห็นใจ และความเคารพต่อสิ่งมีชีวิตทั้งปวง หลักการเหล่านี้สามารถชี้นำได้บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งที่มีอำนาจในการปกครองด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเป็นธรรม

2. สวัสดิการสังคม: พุทธศาสนาส่งเสริมให้บุคคลปลูกฝังความเห็นอกเห็นใจและมีส่วนร่วม ในการกระทำที่มีความเมตตาและความเอื้ออาทร การเน้นเรื่องสวัสดิการสังคม ที่สามารถมีอิทธิพลต่อธรรมาภิบาลโดยการส่งเสริมนโยบายที่ให้ความสำคัญกับความเป็นอยู่ที่ดีของพลเมืองทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มคนเปราะบาง

3. การไม่ยึดติด: พระพุทธศาสนาสอนถึงความสำคัญของการไม่ยึดติดกับทรัพย์สินสมบัติและอำนาจ หลักการนี้สามารถช่วยให้ผู้นำปกครองได้โดยไม่ต้องขับเคลื่อนด้วยผลประโยชน์หรือความทะเยอทะยานส่วนตัวเพียงอย่างเดียว แต่มุ่งเน้นไปที่ความดีที่ยิ่งใหญ่กว่าและสวัสดิภาพของประชาชน

4. สติและปัญญา: พุทธศาสนาเน้นการปลูกฝังสติและปัญญาผ่านการปฏิบัติ เช่น การทำสมาธิ คุณสมบัตินี้เหล่านี้สามารถปรับปรุงกระบวนการตัดสินใจและส่งเสริมการกำกับดูแลที่ชาญฉลาดและมีความเห็นอกเห็นใจ

เมื่อมนุษย์อยู่รวมกันมากขึ้น มักเกิดปัญหาทางสังคม สาเหตุส่วนมากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพและชีวิตของมนุษย์ในการอยู่รวมกัน โดยเฉพาะการที่มนุษย์มีความจำเป็นต้องอยู่รวมกัน มีความสัมพันธ์ต่อกัน มนุษย์จะต้องรู้ว่าตนมีสิทธิและหน้าที่อย่างใดบางต่อสังคม (สุพัตรา สุภาพ, 2535) และผู้นำหรือผู้ปกครองควรมีหลักธรรมดังต่อไปนี้อยู่ในใจตลอด เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ถูกปกครองจะมีความเป็นอยู่อย่างปกติสุข หลักธรรมเหล่านั้นสำหรับผู้ปกครองมีดังนี้ (ประยงค์ แสนบุราณ, 2557)

หลักพรหมวิหารธรรม 4

หลักพรหมวิหารธรรม คือธรรมประจำใจเพื่อให้ตนดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์เฉกเช่น พรหม เป็นแนวธรรมปฏิบัติของผู้ที่ผู้ปกครอง และการอยู่รวมกับผู้อื่นประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 4 ประการ ได้แก่

1. เมตตา (Loving-kindness) ความรักปรารถนาอยากให้เขามีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรี และคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า

2. กรุณา (Compassion) ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์

3. มุทิตา (Sympathetic Joy) ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นได้ดีมีสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง กอปรด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข

4. อุเบกขา (Equanimity) ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือ มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง พิจารณาเห็นการกระทำของสัตว์ทั้งหลายกระทำแล้ว อันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแกเหตุอันตนประกอบ (พระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตโต, 2546)

ทศพิธราชธรรม 10

ทศพิธราชธรรม หรือ ราชธรรม 10 คือจริยวัตร 10 ประการที่พระเจ้าแผ่นดินทรงประพฤติเป็นหลักธรรม ประจำพระองค์ หรือเป็นคุณธรรมประจำตนของผู้ปกครองบ้านเมือง ให้มีความเป็นไปโดยธรรมและยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชนจนเกิดความชื่นชมยินดี ซึ่งความจริงแล้วไม่ได้จำเพาะเจาะจงสำหรับพระเจ้าแผ่นดินหรือผู้ปกครองแผ่นดินเท่านั้น บุคคลธรรมดาที่เป็นผู้บริหารระดับสูงในทุกองค์กรก็พึงใช้หลักธรรมเหล่านี้

1. ทาน (ทานิ) คือ การให้ ให้ความรู้ ให้ธรรมะ ให้การศึกษา ให้การงาน ให้โอกาส การพัฒนาแหล่งน้ำ แบ่งปันที่ดินทำกิน เพื่อให้อยู่ดีกินดี การใช้อำนาจเพื่อทำให้ประชาชนเกิดความสุขโดยรวม

2. ศีล (ศีล) คือ ความประพฤติที่ดีงาม ทั้ง กาย วาจา เพื่อวางตนเป็นแบบอย่าง ไม่ประพฤติผิดจารีตประเพณีและกฎหมายที่คนทั่วไปรักษา

3. บริจาค (บริจาค) คือ การช่วยเหลือผู้ที่กำลังเดือดร้อน การให้เงินเดือนแก่คนที่ทำหน้าที่อย่างเสียสละ เช่นทหารผ่านศึก ไม่ให้ลำบากจนเกินไป เมื่อเกิดข้าวยากหมากแพงฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลทำการเกษตรไม่ได้เศรษฐกิจไม่ดีหรือมีสงคราม ก็ไม่ควรเก็บภาษีจนเดือดร้อนประชาชนที่กำลังลำบาก การให้ความช่วยเหลือเมื่อเกิดความลำบากเช่นฝนแล้งน้ำท่วมหรือเกิดภัยพิบัติต่างๆการช่วยเหลือคนยากไร้ ดูแลคนเป็นบ้าอนาถาไร้ที่พึ่ง

4. ความซื่อตรง (อาชชว) คือ การสุจริตต่อหน้าที่การงานของตน ต่อมิตรสหาย ต่อองค์กรหรือหลักการของตน เปิดเผยข้อมูล นโยบายที่เป็นประโยชน์ ไม่ปิดบังอำพราง เปิดเผยการใช้จ่ายภาษี ไม่คดโกง

5. ความอ่อนโยน (มททว) คือ การมีอัธยาศัยอ่อนโยน เป็นกันเอง ไม่เย่อหยิ่งถือตน

6. ความเพียร (ตป) คือ ความเพียรพยายามในการทำความสุขเพื่อส่วนรวม การเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อความสุขส่วนรวม

7. ความไม่โกรธ (อกโกธ) คือ การไม่แสดงอาการโกรธ เพราะผู้ปกครองที่ขี้โกรธ คนยอมไม่กล้าทักท้วง ทำให้แต่คนยกยอปอปั้น แต่เมื่อเกิดข้อผิดพลาด ต่างจะปกปิดสิ่งผิดพลาด ปิดหูปิดตาจนนำไปสู่ความฉิบหายในที่สุด

8. ความไม่เบียดเบียน (อวิหิงสา) คือ ไม่ออกกฎหมายหรือระเบียบที่ทำให้ยากลำบากในการเป็นอยู่จนเกินไป การที่ผู้ปกครองไม่รังแกผู้อ่อนแอกว่า การออกกฎหมายเกณฑ์ปกป้องไม่ให้มีการรังแกกัน

9. ความอดทน (ขันติ) คือการรักษาปกติภาวะของตนไว้ได้ ไม่ว่าจะถูกกระทบกระทั่งด้วยสิ่งอันเป็นที่พึงปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนาก็ตาม มีความมั่นคงหนักแน่นไม่หวั่นไหว เป็นเรื่องธรรมดาที่ผู้ปกครองย่อมต้องเจอคำนิทา ปัญหาและอุปสรรคนานาประการ

10. ความเที่ยงธรรม (อวิโรธน) คือ ความหนักแน่น ถือความถูกต้อง เที่ยงธรรมเป็นหลัก ไม่หวั่นไหว เชื่อคนง่าย มีหลักการ ไม่เป็นไม้หลักปักช้เลน เอนไปเอนมาตามคำยุยง มีความยุติธรรม ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2567)

หลักสัปปริสธรรม 7

หลักสัปปริสธรรมคือ ธรรมที่ทำให้คนแปดสัตบุรุษ หรือ แปดคนดี มีคุณธรรม เป็นคนเก่ง มี 7 ประการ ได้แก่

1. ฉัมนัญญู รู้จักเหตุคือ รู้จักเหตุ คือ รู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์ รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล และรู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล

2. อัตถัญญู รู้จักผล รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย รู้ประโยชน์ที่ประสงค คือรู้จักผลที่จะเกิดขึ้นสืบเนื่องจากการกระทำ ซึ่งสามารถก่อให้เกิดประโยชน์เกิดผลได้จริง

3. อัตตัญญู รู้จักตน เป็นผู้รู้จักตนคือ รู้จักตัวตนของเราเอง ว่าโดยฐานะ ภาวะ เพศ กำลังความรู้ ความสามารถ ความถนัด และคุณธรรม สามารถประเมินตนเองได้ในหลักธรรม

4. มัตตัญญู รู้จักประมาณ เป็นผู้รู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น ภิกษุรู้จักประมาณในการรับและบริโภคปัจจัยสี่ เป็นต้น

5. กาลัญญู รู้จักกาล เป็นผู้รู้จักกาลคือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจ กระทำหน้าที่การงาน เช่น แบ่งเวลา ทำให้ถูกจังหวะ ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะสมเวลา เป็นต้น

6. ปรีสัญญู รู้จักบริษัท เป็นผู้รู้จักบริษัท คือ รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม รู้กิจวิธียที่จะประพฤติต่อชุมชนนั้น ๆ ว่า ชุมชนนี้เมื่อเขาไปหา จะต้องทำกิจวิธียอย่างไร จะต้องพูดอย่างไร

7. ปุคคลปโรปรัญญู รู้จักเลือกคบคน ปุคคลัญญูตา หรือ ปุคคลปโรปรัญญูตา เป็นผู้รู้จักบุคคล คือ ความแตก

ต่างแห่งบุคคลว่า โดยอธยาศัย ความสามารถ และคุณธรรม เป็นต้น (พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ, 2563)

วิวัฒนาการการปกครองของไทย

ยุคสุโขทัยเป็นราชธานี (พ.ศ. 1800-1894) จัดรูปการปกครองเป็นแบบพ่อปกครองลูก ซึ่งมีการปกครองกันเป็นลำดับ จากหมู่บ้านมี พ่อบ้าน ปกครองดูแล หลายหมู่บ้านรวมกันเป็นเมือง อยู่ในความปกครองของ พ่อเมือง หลายเมืองรวมกันเป็นประเทศมี พ่อขุน ทำหน้าที่ปกครอง โดยมีข้าราชการที่เรียกว่า ลูกขุน ทำหน้าที่ในการรับใช้ และกระทำในราชกิจตามพระบรมราชโองการ ขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่ดูแลปกครองดูแลประชาชน บำรุงส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน ตามที่ พ่อขุน มอบหมายราชกิจให้ดำเนินการ

ยุคอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1894-1992) ลักษณะการปกครองแบบทวารวดี ที่ถือว่า พระเจ้าแผ่นดินทรงเป็นสมมติเทพ และมีการจัดการปกครองเป็นแบบจตุสดมภ์ ประกอบด้วย 4 กรม คือ

- 1.กรมเวียง หรือกรมรักษาเมือง มีขุนเวียงหรือขุนเมืองเป็นเสนาบดี มีหน้าที่เกี่ยวกับการปกครองท้องที่ การรักษาความสงบเรียบร้อย และพิพาทภาคคดีเกี่ยวกับความผิดอุกฉกรรจ์
- 2.กรมวัง มีขุนวังเป็นเสนาบดี ทำหน้าที่เกี่ยวกับราชสำนักงานพระราชพิธีและการพิพาทภาคคดีเกี่ยวกับข้าราชการ สนมฝ่ายใน และอรรคคดียุติไป
- 3.กรมคลัง มีขุนคลังเป็นเสนาบดี ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน การภาษีอากร การค้าขายกับต่างประเทศ และพิพาทภาคคดีเกี่ยวกับพระราชทรัพย์
- 4.กรมนา มีขุนนาเป็นเสนาบดี ทำหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาที่หลวง การเก็บทางข้าว ค่านา การเก็บรักษาเสบียงอาหาร การพิพาทภาคคดีเกี่ยวกับนา โฉ กระบือ

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1992-2033) มีการเปลี่ยนชื่อจตุสดมภ์ใหม่ คือกรมเวียงเป็นกรมนครบาล กรมวังเป็นกรมธรรมาธิการ กรมคลังเป็นโกษาธิบดี และกรมนาเป็นเกษตรธิบดี และได้จัดตั้งกรมเพิ่มขึ้น อีก 2 กรม คือ กรมกลาโหม และกรมมหาดไทย ซึ่งมีฐานะใหญ่กว่ากรมจตุสดมภ์ทั้งสิ้น เพราะมีอัครเสนาบดีเป็นผู้บังคับบัญชาดูแล กล่าวคือสมุหกลาโหม ว่าราชการฝ่ายทหาร และควบคุมข้าราชการทหารทั่วไป และสมุหนายก ว่าราชการฝ่ายพลเรือนทั้งปวง ให้คุมกรมมหาดไทย และบัญชาเสนาบดีจตุสดมภ์ ส่วนทางด้านหัวเมืองได้จัดแบ่งเป็น เมืองเอก ศรี โท จัตวา และเมืองประเทศราช เมืองเหล่านี้ต่างขึ้นตรงกับกรมต่าง ๆ ในส่วนกลาง

หลังรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 2033-2310) ได้มีการเปลี่ยนแปลงให้สมุหนายกรับผิดชอบบังคับบัญชาทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน ในหัวเมืองฝ่าย

เหนือ ให้สมุหกลาโหมรับผิดชอบบังคับบัญชาทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน ในหัวเมืองฝ่ายใต้ ขณะเดียวกันการปกครองส่วนกลางฝ่ายสมุหนายก ได้มีการแบ่งออกเป็นมณฑลไทยฝ่ายเหนือ และมณฑลไทยฝ่ายพลำกัง มณฑลไทยตำรวจภูธร และมณฑลไทยตำรวจภูบาล ทั้ง 4 ส่วน นี้ ขึ้นอยู่กับสมุหนายก แต่ยังคงรูปจตุสดมภ์อยู่

ยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325-2435) ยังใช้รูปการปกครองแบบเดิม โดยมี อัครเสนาบดี 2 ตำแหน่ง และเสนาบดีจตุสดมภ์ 4 ตำแหน่ง

ยุคปฏิรูปการปกครองตามแบบตะวันตก (พ.ศ. 2435-2475) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราชโองการประกาศตั้งกระทรวงแบบใหม่ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2535 โดยแบ่งงานของแผ่นดินออกเป็น 12 กระทรวง คือกระทรวงมหาดไทย กลาโหม การต่างประเทศ วัง ยุทธนาธิการ ธรรมการ โยธาธิการ มรุธาธิการ

สำหรับการปกครองในส่วนภูมิภาค ได้กำหนดรูปแบบการปกครองที่เรียกว่า เทศาภิบาล ขึ้นมาใช้ และได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบดูแล โดยจัดแบ่งหัวเมืองออกเป็นมณฑล เมือง และอำเภอ โดยมีสมุหเทศาภิบาล ผู้ว่าราชการเมือง และนายอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และดูแลทุกข์สุขของประชาชนในเขตท้องที่นั้น ๆ และมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ช่วยเหลือปฏิบัติงานในระดับตำบล หมู่บ้าน ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองท้องที่ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 (การจัดตั้งสุขาภิบาลท่าฉลอม โดยตราพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพมหานครรัตนโกสินทร์ศก 116 (พ.ศ. 2440) ณ อ.เมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ยุคหลังการเปลี่ยนแปลงระบบการปกครอง (พ.ศ. 2476-2515) มีการตราพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2476 แบ่งโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน คือ การปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

สำหรับในส่วนภูมิภาค ทำการยุบเลิกการปกครองแบบเทศาภิบาล (ยุบมณฑล) กำหนดให้การบริหารงานในระดับจังหวัด เป็นรูปคณะกรรมการจังหวัด โดยมีข้าหลวงประจำจังหวัด(ผู้ว่าราชการจังหวัด) เป็นประธาน และในระดับอำเภอเป็นรูปคณะกรรมการอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย

ในส่วนท้องถิ่น กำหนดให้มีการปกครองตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงมหาดไทย ได้แก่การจัดตั้ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลจนถึงปัจจุบัน (วิชาการ, 2567)

การปกครอง

การปกครอง (Governance)

เป็นกระบวนการหรือกลไกที่ใช้ในการบริหารจัดการและควบคุมการดำเนินงานของรัฐบาลหรือองค์กรต่างๆ เพื่อให้มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

ประเภทของการปกครอง (Types of Governance)

มีหลายรูปแบบของการปกครองที่มีอยู่ โดยบางรูปแบบอาจมีลักษณะเฉพาะของประเทศหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม รูปแบบการปกครองที่พบบ่อยที่สุดได้แก่

1. การปกครองประชาธิปไตย (Democratic Governance): เป็นรูปแบบการปกครองที่มีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ และมีการให้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และเลือกตั้งผู้แทน.
2. การปกครองเชิงพระราชบัญญัติ (Constitutional Governance): เป็นรูปแบบการปกครองที่มีการกำหนดหลักธรรมาภิบาลในรูปแบบของรัฐธรรมนูญ ซึ่งกำหนดสิทธิและหน้าที่ของรัฐบาลและประชาชน.
3. การปกครองเชิงกลยุทธ์ (Strategic Governance): เป็นรูปแบบการปกครองที่เน้นการวางแผนและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้กลยุทธ์และวิธีการที่เหมาะสม.
4. การปกครองเชิงภูมิศาสตร์ (Geographical Governance): เป็นรูปแบบการปกครองที่มีการจัดการและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่ในลักษณะทางภูมิศาสตร์.
5. การปกครองเชิงภาคี (Federal Governance): เป็นรูปแบบการปกครองที่มีการแบ่งอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลภูมิภาค.

การปกครองในประเทศไทย (Governance in Thailand)

ในประเทศไทย การปกครองเป็นระบบปกครองรูปแบบกฎหมายแบบประชาธิปไตย โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นฐานการปกครอง ซึ่งกำหนดหลักธรรมาภิบาลและสิทธิของประชาชน รัฐบาลไทยมีระบบประกอบด้วยสามองค์กรหลัก คือ

1. รัฐบาลกลาง (Central Government): รัฐบาลกลางเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการบริหารจัดการและดำเนินงานในระดับประเทศ รวมถึงการกำหนดนโยบายและกฎหมายที่มีผลต่อทุกภาคส่วนของประเทศ.

2. รัฐบาลภูมิภาค (Regional Government): รัฐบาลภูมิภาคเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการบริหารจัดการและดำเนินงานในระดับภูมิภาค โดยมีอำนาจที่กำหนดโดยรัฐธรรมนูญ.

3. รัฐบาลท้องถิ่น (Local Government): รัฐบาลท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการบริหารจัดการและดำเนินงานในระดับท้องถิ่น เช่น เทศบาลนครหรือเทศบาลตำบล.

การปกครองที่ดี

มนุษย์เรานั้นเมื่ออยู่ร่วมกันแล้วก็เกิดเป็นสังคมโดยมีหน่วยสังคมขนาดเล็กคือ ครอบครัว ไปจนหน่วยสังคมขนาดใหญ่ คือ ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด ภาค ตลอดจนประเทศ เมื่อสังคมมีการเติบโตขึ้นมา คนในสังคมก็มากขึ้น โดยธรรมชาติของมนุษย์ย่อมมีความเหมือนและความต่าง ทั้งอุปนิสัย คือ ความประพฤติที่ติดตัวมา ในหลายคนอาจมีนิสัยชอบแบ่งปันช่วยเหลือ ในขณะที่เดียวกันหลายคนก็มีความโลภในจิตใจ เห็นแก่ตัวไม่ยอมช่วยเหลือใคร ทั้งความคิดและการกระทำ คือ คนกลุ่มหนึ่งมีความเห็นว่า สิ่งนี้ถูกต้อง สิ่งนี้ควร และในขณะที่เดียวกัน ก็มีอีกคนกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่มที่อาจมีความคิดเห็นและการกระทำที่ตรงข้ามกันเป็นต้น เมื่อคนในสังคมเป็นเช่นนี้แล้วก็จะมีความเดือดร้อนวุ่นวาย ในสังคมจึงจำเป็นต้องมีการปกครอง กฎ กติกาข้อตกลง หรือกฎหมาย เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความวุ่นวาย และเพื่อประโยชน์สุขของคนในสังคมหรือในส่วนรวม โดยการปกครองสำหรับผู้ปกครองที่ดีในมุมมองทางพุทธศาสนาแล้ว (สุชีพ พิริยสมิทธิ, 2547) ควรยึดหลักดังนี้

1. การได้มาซึ่งอำนาจ การใช้อำนาจ การขยายอำนาจ และการรักษาไว้ซึ่งอำนาจนั้นควรเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนมากที่สุด ซึ่งอำนาจของผู้ปกครอง มิใช่เพื่อสร้างคามยิ่งใหญ่ของตนเอง แต่เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน

2. ความมั่นคงของระบบการปกครอง หรือของรัฐบาลและผู้ปกครอง มิใช่เป็นจุดหมายในตัวมันเอง หรือจุดประสงค์สุดท้ายของระบบการเมืองการปกครอง แต่เป็นเพียงอุปกรณ์หรือเครื่องมือ เพื่อจะใช้สร้างสรรค์ประโยชน์สุข สวัสดิภาพบูรณาการและความสงบสุขของประชาชน

3. ให้ความสำคัญแก่คุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ โดยเน้นความเท่าเทียม การปราศจากชั้นวรรณะจากชาติกำเนิด ความเสมอภาคในทางเพศ หมายความว่า ไม่ถือว่าเพศหญิงมีสถานภาพต่ำกว่าเพศ

สรุป

หลักการทางพุทธศาสนาสามารถนำไปใช้กับการปกครองได้หลากหลายวิธี การมีสติปัญญาและการตัดสินใจ การมีสติซึ่งตระหนักรู้อย่างเต็มที่ในทุกช่วงเวลา ปัญญาในการกำกับดูแล สามารถนำไปใช้กับกระบวนการตัดสินใจ กระตุ้นให้ผู้นำพิจารณาผลที่ตามมาในระยะยาวของการกระทำของพวกเขา และตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ต่อทุกคน ธรรมประจำใจเพื่อใหตนดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐ เน้นความเห็นอกเห็นใจและการบรรเทาความทุกข์ ในการกำกับดูแล สิ่งนี้แปลเป็นนโยบายที่จัดลำดับความสำคัญของความเป็นอยู่ที่ดีและสวัสดิการของทุกคน หลักพุทธธรรมสนับสนุนให้ผู้นำปกครองด้วยความเห็นอกเห็นใจและสร้างสังคมที่ยุติธรรมและเท่าเทียมกันความเป็นผู้นำอย่างมีจริยธรรม เน้นย้ำถึงความสำคัญของจรรยาบรรณสำหรับผู้นำ ผู้นำถูกคาดหวังให้เป็นผู้นำโดยเป็นแบบอย่าง รักษาค่านิยมทางศีลธรรม และกระทำด้วยความซื่อสัตย์ ให้ผู้นำมีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และรับผิดชอบในการปกครอง

เอกสารอ้างอิง

- นครินทร์ แก้วโชติรุ่ง.(2556). รูปแบบและหลักการของการปกครองในพระไตรปิฎก. พุทธศาสนตรศุขปฏิบัติ (พระพุทธศาสนา). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประยงค์ แสนบุราณ.(2557). หลักธรรมในการปกครองของพระพุทธศาสนา. วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 31 (3), 140 – 143
- พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ (คำมา). (2563). พระพุทธศาสนากับการพัฒนาทาง การเมืองการปกครองในสังคมไทย. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- พระเทพเวที (ประยुทธ ปยุตโต). (2546). พจนานุกรมพุทธศาสนา. ฉบับประมวลศัพท์. กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย
- พระปลัดสุรศักดิ์-ฐานวีโร.(2565). เผยแพร่หลักธรรม. เรียกใช้เมื่อ 24 มกราคม 2567 จาก <https://www.kstm.or.th/wp-content/uploads>
- วิกิพีเดียสารานุกรมเสรี.(2567). ทศพิธราชธรรม. เรียกใช้เมื่อ 24 มกราคม 2567 จาก <https://th.wikipedia.org/wiki>
- วิชาการ.(2567). วิวัฒนาการการปกครองไทย. เรียกใช้เมื่อ 24 มกราคม 2567 จาก <https://thaipalad.com/99/>

สุชีพ พิริยสมิทธิ์.(2547). *พุทธศาสนากับรัฐศาสตร์*. เรียกใช้เมื่อ 24 มกราคม 2567 จาก
http://kengkkoo.blogspot.com/2013/03/blog-post_7235.html
สุพัตรา สุภาพ.(2535). *ปัญหาสังคม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ บทวิจารณ์หนังสือ แก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษาทุกระดับ และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ (ราย 2 เดือน) ดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน, ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน, ฉบับที่ 4 เดือน กรกฎาคม - สิงหาคม, ฉบับที่ 5 เดือน กันยายน - ตุลาคม และ ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจัยหรือเสนอแนวคิดใหม่

3) บทความปริทัศน์ (Review Article) เป็นบทความที่เขียนขึ้นจากการทบทวนเอกสารวิชาการ ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่กำหนดไว้ โดยมีการทบทวนวรรณกรรมค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ และนำมาประมวลเรียบเรียงในรูปแบบความ

4) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เป็นการค้นหาข้อดีและข้อไม่ดีของเรื่องที่จะวิจารณ์ชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นการวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 8 - 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK ตั้งค่านำกระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่นตารางที่ 1 หรือ Table 1 และ ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวนคำอยู่ที่ 250-300 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ
- 6) บทนำ (Introduction) ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัยและระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 7) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 8) สมมติฐาน (ถ้ามี)
- 9) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 10) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยที่ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 11) ผลการวิจัย (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 12) อภิปรายผล (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 13) องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge) ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย
- 14) สรุป (Conclusion) /ข้อเสนอแนะ (Recommendation) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 15) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract)
- 6) บทนำ (Introduction)
- 7) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 8) สรุป (Conclusion)
- 9) เอกสารอ้างอิง (Reference)

บทความปริทัศน์และบทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) ข้อมูลส่วนประกอบของหนังสือที่วิจารณ์ ดังนี้
 - 5.1 ภาพปกหนังสือ
 - 5.2 แปลจากหนังสือ:
 - 5.3 ผู้เขียน:
 - 5.4 ผู้แปล:
 - 5.5 สำนักพิมพ์:
 - 5.6 ปีที่พิมพ์:
 - 5.7 จำนวนหน้า:
- 6) บทนำ (Introduction)
- 7) เนื้อเรื่อง (Content)
- 8) บทวิจารณ์
- 9) สรุป (Conclusion)
- 10) เอกสารอ้างอิง (Reference)

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ตัวอย่างเช่น การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry 4.0) ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมจะต้องเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้านและสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่และเศรษฐกิจยุคใหม่ เป็นการพัฒนาคอนลู่อุตสาหกรรมอนาคต เชื่อมโยงทรัพยากรบุคคล ความรอบรู้ นวัตกรรมทางความคิด และเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นหนึ่งเดียวกับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม (ธนิต โสรัตน์, 2559) โดยเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการอ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ / เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานผู้จัดทำ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) พร้อมปีที่พิมพ์ ตัวอย่าง เช่น “ภิกษุทั้งหลาย รูปเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตา ภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้จักเป็นอัตตาแล้วไซ้รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาร” (วิ.ม. 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (เกสวดี เขียวชาญ, 2557)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (นิรมัย คัมรักษา และอัจจิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2560)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งรายแรก แล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ทศพร คำผลศิริ และคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคน ให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปีปัจจุบันมากที่สุด (ค้นพบล่าสุด) หรือหากเป็นแนวคิดทฤษฎี ก็ควรอ้างอิงเจ้าของแนวคิดทฤษฎี หรือบุคคลผู้เป็นที่ยอมรับของวงการวิชาการส่วนใหญ่เป็นสำคัญ

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Phathong, K., 2007)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลาง ตามด้วยนามสกุลของผู้แต่งรายที่สอง และตามด้วยอักษรย่อของชื่อภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Werker, J. F. & Desjardins, R. N., 2004)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Bloom, B. S., et al.)

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).//ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.//สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อหนังสือ.//(ครั้งที่พิมพ์).//สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษงา ผาทอง. (2548). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ./ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).//ชื่อเรื่อง/(เลขหน้าที่ย้ำ).//สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ชลิตา บัณทวงศ์. (2556) ข้าวและชาวนาไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง ใน พจนก กาญจนจันทร์ (บรรณาธิการ), *คน ข้าว นา ควาย ในวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้* (หน้า 39-68). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ.//ชื่อวารสาร.//ปีที่/(ฉบับที่), /เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษงา ผาทอง และคณะ. (2562). พระพุทธศาสนากับการเมือง. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทรรศน์*, 3(2), 16-31.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อบทความ./ใน ชื่อสารานุกรม,(เล่มที่ย้ำ, หน้า เลขหน้าที่ย้ำ).สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิทอาจพันธ์. (2537). หม้อคอคควาย. ใน *สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขต หัวเมืองฝ่ายเหนือ*, (หน้า 274-275). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้น.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์./ เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เผือกสกนธ์. (9 มิถุนายน 2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *ผู้จัดการรายวัน*, น.13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ใน ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา./ ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

พรไทย ศิริสาธิตกิจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการปรับตัวของชาวนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. ใน *ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นายมนัส ภาควณิ. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน. ใน *รายงานการวิจัย*. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์).// ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์.// (ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

ไชยศิริ ลีศิริกุล. (5 พ.ย. 2562). *วิธีการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานข้าว*. (พระมหาปรัชญ์ อุตถาพร, สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ฤทัยชนก จริงจิตร. (2555). กลยุทธ์ข้าวไทยบนฐาน AEC เพื่อก้าวสู่การเป็น Trading Nation เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2563 จาก <http://www.tpso.moc.go.th/sites/default/files/862-img.pdf>

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). เลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ 593/2562 . เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก <http://www.onab.go.th/category/news/คำสั่ง-ประกาศ/>

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อเรื่อง (ถ้ามี).// ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 1 (20 มิถุนายน 2555).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- เกษภา ผาทอง. (2564). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ประภัสสร ปรีเอี่ยม และธรรมบุญ รวีผ่อง. (2554). ผลการส่งเสริมพัฒนาการ กล้ามเนื้อมัดเล็ก สำหรับเด็กพัฒนาการช้าโดยพ่อแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน จังหวัดมหาสารคาม. ใน *รายงานการวิจัย*. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- พระสุตรักษ์ วิสุทโธ และเดชชาติ ตรีทรัพย์. (2561). บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชน ในตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 2(2), 8-13
- พระสถาพร ปุณณนนโท (ร่ำจวนจร) และคณะ. (2562). การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการทำงานจิตอาสา ของชุมชนวัดสระเกษ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 3(2), 16-31.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2535). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเดปิฎก 2500*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานสาธารณสุขอ่างทอง. (2560). *รายงานการก้น้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ DSPMปีงบประมาณ 2560 (อินเทอร์เน็ต)*. เรียกใช้เมื่อ 15 มิถุนายน 2562 จาก <http://atg.hdc.moph.go.th>
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2563). *ศิลปะการแห่งโนราห์*. เรียกใช้เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2563 จาก https://www.m-culture.go.th/phatthalung/ewt_news.php?nid=508&filename=index.
- Elizabet, B. (1990). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.
- Dunst, C. J. & Triette, C. M. (1996). Empowerment, effective helpgiving practices and family-Centered care. *Pediatr Nurs*, 22(2), 334-337.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสารวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่ ได้ที่

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/about> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : journalacademicpromotion@gmail.com

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ไม่ตรงกับแนวทางของวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่ หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสารสิ่งฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระบุประเภทของวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัย ที่พบ (เลือกนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่มีความน่าสนใจมากที่สุด).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

...(16 pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมาแล้วความสำคัญของปัญหา โดยกว้าง ๆ (อ้างนโยบาย กฎหมาย หรือแนวคิดทฤษฎีมารองรับ).....

2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ).....

3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา.....

4.สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (18 pt)

1.....(16 pt).....

2.....(16 pt).....

3.....(16 pt).....

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16 pt).....ระบุรูปแบบของการวิจัย.....ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....วิธีการได้นำซึ่งกลุ่มตัวอย่าง.....การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....การเก็บรวบรวมข้อมูล.....การวิเคราะห์ข้อมูล.....

(16 pt) ผลการวิจัยต้องตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ

.....

.....

.....

.....

.....

[illegible]

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

(16 pt).....ระบุนองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย.สังเคราะห์
ออกมาในรูปแบบโมเดล.พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ.เข้าใจ
ง่าย.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุป/ข้อเสนอแนะ (18 pt)

(16 pt)สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับรัดได้ใจความ.พร้อมข้อเสนอแนะที่
ได้จากการวิจัย.และการนำผลการวิจัยไปใช้.รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

...(16.pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16.pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

สรุป (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

(14 pt)

แปลจากหนังสือ:

ผู้เขียน:

ผู้แปล:

สำนักพิมพ์:

ปีที่พิมพ์:

จำนวนหน้า:

บทนำ (18 pt)

(16 pt) บริบท ความเป้นมา ของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

เนื้อเรื่อง (18 pt)

...(16.pt) องค์ประกอบของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา บท หมวดหมู่ ลักษณะ ชนิด ประเภท วัตถุประสงค์ สาระ ประเด็น แง่คิด มุมมอง ฯลฯ

บทวิจารณ์ (18 pt)

...(16.pt) นำเสนอหลักการ แนวคิด ผานการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยรณ ที่ สะท้อนมุมมองเหตุผลความคาดหวัง ผลกระทบ สาระสำคัญ ตามหลักทฤษฎีเชิงวิชาการ พร้อมเสนอแนะแนวทางเพื่อการแก้ไข การส่งเสริมและพัฒนาต่อยอด (อาจอิงถามี)

จุดเด่น

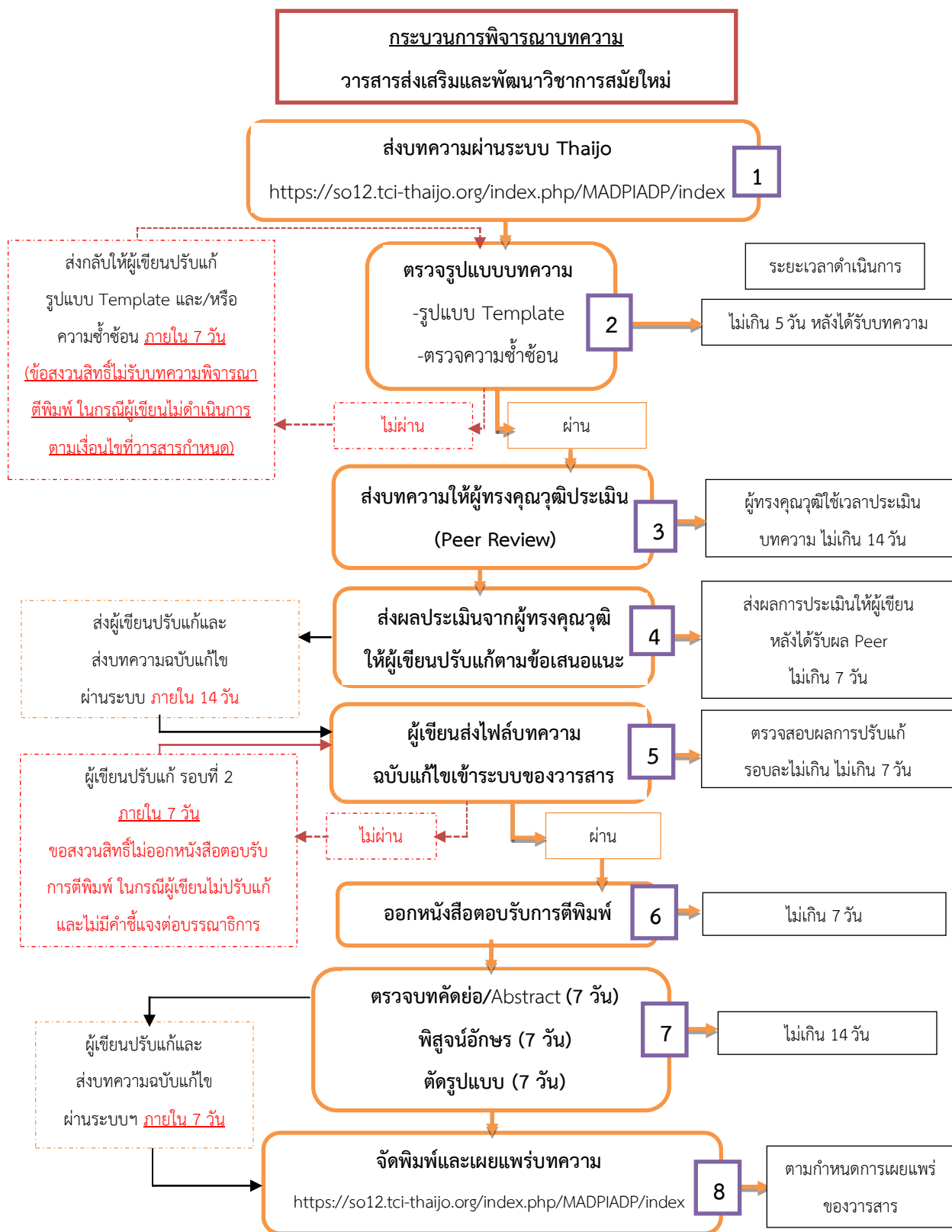
จุดด้อย

สรุป (18 pt)

(16.pt) สรุปภาพรวมครอบคลุมผลการศึกษาที่นำเสนอ สะท้อนคุณค่า การนำไป ใช้ประโยชน์ เป็นความเรียงไม่ใส่เลขเป็นขอมাত্রา ไม่เอียง ไม่นหนา ไม่แทรกภาพโมเดล สะท้อนคุณค่าทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16.pt)

หมายเหตุ: ระยะเวลาของกระบวนการพิจารณาบทความตั้งแต่ผู้พิมพ์ส่งบทความเข้าระบบ ขั้นตอนที่ 1-6 ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ในการออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์ (ผู้พิมพ์บทความต้องปรับแก้บทความตามกำหนด)